

OTSUSED

KOMISJONI OTSUS,

13. juuli 2011,

riigiabi nr SA.26117 – C 2/10 (ex NN 62/09) kohta, mida Kreeka andis ettevõtjale Aluminium of Greece SA

(teatavaks tehtud numbri K(2011) 4916 all)

(Ainult kreekakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2012/339/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

võttes arvesse komisjoni otsust, millega algatati Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikes 2 sätestatud menetlus⁽¹⁾,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt eespool viidatud sätetele ja võttes nende märkusi arvesse

ning arvestades järgmist:

(4) Komisjoni menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas*⁽²⁾. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama oma märkusi meetmete kohta.

(5) Komisjonile laekusid märkused kahelt huvitatud isikult: 12. mail 2010 ja 4. mail 2011 ettevõtjalt AoG ning 17. mail 2010 riiklikult aktsiaseltsilt Public Power Corporation (edaspidi „PPC“), kes kohaldas üht väidetavat meetet (elektri soodustariifi). Märkused edastati Kreekale, kellele anti ka võimalus neile vastata; Kreeka esitas oma märkused 16. juulil 2010, 6. augustil 2010 ja 16. mail 2011.

(6) 1. detsembril 2010 taotles komisjon Kreeka ametiasutustelt lisateavet, mille Kreeka esitas oma 11. veebruari 2011. aasta kirjas.

I. MENETLUS

(1) Komisjon sai 2008. aasta juulis kaks kaebust väidetava abi kohta ettevõtjale Aluminium of Greece ja tema õigusjärglasele Aluminium SA., kes on alates 2007. aasta juulist ettevõtja Aluminium of Greece 100 % õigusjärglane alumiiniumitootmises (edaspidi koos „AoG“). Kaebustes käsitleti kaht väidetavat abimeedet: elektri soodustariifi ning ettevõtjat AoG põhivõrguga ühendava gaasijuhtme ehitamist.

(2) 27. jaanuaril 2010. aasta kirjas teatas komisjon Kreekale, et ta on otsustanud algatada meetmete suhtes menetluse, mis on sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 108 lõikes 2.

(3) Kreeka esitas oma märkused komisjoni algatamisotsuse kohta 31. märtsil 2010.

II. VÄIDETAVA RIIGIABI ÜSIKASJALIK KIRJELDUS

II.a. ABISAAJA

(7) AoG on suurettevõtja, mille peakontor asub Kreekas Viotias. Ta toodab alumiiniumi toorainena. Juulis 2007 jagati AoG pärast tegevusvaldkondade jagunemist kaheks uueks ettevõtjaks: a) Aluminium SA ja b) Endessa Hellas SA. Aluminium SA hakkas tegelema alumiiniumitootmisega ja Endessa Hellas võttis üle elektritootmise (mõni aasta varem oli AoG saanud elektritootmisloa). Seega on Aluminium SA ettevõtja AoG 100 % õigusjärglane alumiiniumitootmises. Ettevõtjal AoG on ka kolm elektritootmisüksust, mis asuvad tema alumiiniumitehase kõrval. 2009. aastal oli tema käive 427,3 miljonit eurot (maksueelne kasum 34,4 miljonit eurot) ning tal oli 960 töötajat. 2006. aastal (aasta enne vaatlusaluseid abimeetmeid) oli ettevõtja käive 470,9 miljonit eurot (kasv 2005. aastast 23 %), maksueelne kasum 102,5 miljonit eurot (kasv 2005. aastast 39 %) ja töötajate arv 1 047. Ettevõtja kuulub alates 2005. aastast eraõiguslikku kontserni Miti-lineos SA.

⁽¹⁾ ELT C 96, 16.4.2010, lk 7.

⁽²⁾ Vt joonealune märkus 1.

II.b. 1. MEEDE: ELEKTRI SOODUSTARIIF

- (8) AoG rajati 1960. aastal ning Kreeka riik andis talle teatud soodustused, sealhulgas võimaluse tarnida elektrit madalama tariifiga. Soodustusi kehtestavate põhikirja tingimuste kohaselt pidi madalama tariifiga elektri tarnimine lõppema 2006. aasta märtsis, eeldusel et PPC esitab ettevõtjale AoG kaks aastat varem nõuetekohase teatise. 26. veebruaril 2004. aastal (st rohkem kui kaks aastat enne soodustuse lõppemist) esitas PPC ettevõtjale AoG nõuetekohase teatise, mille järel PPC lõpetas 2006. aasta märtsi lõpus soodustariifi kohaldamise.
- (9) Sellest tulenevalt maksis AoG 2006. aasta märtsist kuni 2007. aasta jaanuarini elektri eest tavatariifi alusel, mida kohaldatakse suurte tööstustarbivate suhtes.
- (10) Sellegipoolest vaidlustas AoG soodustariifi lõpetamise kohtus ning jaanuaris 2007 andis esimese astme kohus ajutise meetmena välja otsuse, et soodustariifi rakendamist tuleb jätkata kuni sisulise otsuse tegemiseni. PPC kaebas kõnealuse vaheotsuse omakorda edasi ning see tühistati 2008. aasta märtsis (sisuline otsus on endiselt langetamata).
- (11) Kohtuotsustest tulenevalt kohaldati ettevõtjale AoG jaanuarist 2007 kuni märtsini 2008 taas soodustariifi. Kõnealusel ajavahemikul maksis AoG vastavalt Kreeka ametiasutuste esitatud andmetele 17,4 miljonit eurot vähem, kui ta oleks maksnud suurtele tööstustarbijatele ette nähtud tavatariifi alusel.

II.c. 2. MEEDE: GAASIVÕRGU LAIENDAMINE ETTEVÕTJANI AOG

- (12) Riiklikku gaasi ülekandesüsteemi saab Kreekas laiendada (võimaliku) tarbija taotlusel, eeldusel et täidetud on järgmised tingimused:
- Kreeka energiaturgu reguleeriv asutus peab selleks nõusoleku andma;
- põhivõrguettevõtja peab olema kindel, et ta suudab võrgu tariifitulude pealt laiendamise maksumuse õigeaegselt tagasi teenida.
- (13) Kõnealusel juhul laiendati riiklikku võrku ettevõtjat AoG ühendava 29,5 km pikkuse gaasijuhtmega, mille ehitamine oli saanud energiaturgu reguleeriva asutuse nõusoleku (15. aprillil 2005) ning põhivõrguettevõtja heakskiidu (13. juuni 2005) ⁽³⁾. Gaasijuhe hakkas tööle 16. mail 2008. aastal.

⁽³⁾ 2005. aastal oli põhivõrguettevõtja Public Gas Corporation (edaspidi „PGC“), mis kuulus 65 % ulatuses riigi omandisse. Riiklik gaasi ülekandesüsteem (sealhulgas ühendus ettevõtjaga AoG) anti hiljem üle ettevõtjale National Gas System Operator (edaspidi „NGSO“), mis asutati 30. märtsil 2007 PGC 100 % osalusega tütarettevõtjana.

- (14) Laienduse ehitamise kogumaksumus oli 12,64 miljonit eurot. Sellest 9,04 miljonit eurot maksis ettevõtja National Gas System Operator (edaspidi „NGSO“), 3,3 miljonit eurot ettevõtja AoG ning 3,6 miljonit eurot maksti ühenduse 2000.–2006. aasta abi raamprogrammist ⁽⁴⁾.

III. AMETLIKU UURIMISMENETLUSE ALGATAMISE PÕHJUSED

- (15) 27. jaanuari 2010. aasta algatamisotsuses seadis komisjon kahtluse alla, kas ettevõtja PPC poolt ettevõtjale AoG pärast 2006. aasta märtsi määratud elektri soodustariif oli suurte tööstustarbivatega samal tasemel. Komisjoni kahtlused põhinesid sellel, et vastavalt soodustusi sätestava AoG põhikirja tingimustele pidi soodustariifi kehtivus lõppema 2006. aasta märtsis. Viidati asjaolule, et PPC oli nõuetekohaselt püüdnud soodustust lõpetada, kuid seda pikendati kohtuotsusega.
- (16) Seoses meetmega, mille abil laiendati riiklikku gaasi ülekandesüsteemi ettevõtjani AoG, tõstatas komisjon 27. jaanuari 2010. aasta algatamisotsuses küsimuse, miks gaasijuhtme ehitusmaksumuse tasus peamiselt riik, mitte aga ettevõtja AoG. Kõnealused kahtlused tekkisid sellepärast, et Kreekalt ei saadud komisjoni korduvatele taotlustele vaatamata mingeid andmeid; samal põhjusel sisaldas menetluse algatamist käsitlev otsus ka teabenõuet Kreekale.

IV. KREEKA JA HUVTATUD ISIKUTE MÄRKUSED

IV.a. KREEKA JA ABISAAJA MÄRKUSED

1. meede: elektri soodustariif

- (17) Kreeka tunnistas, et kahe kohtuotsuse vahelisel ajal (jaanuarist 2007 kuni märtsini 2008) maksis ettevõtja AoG soodustariifi alusel 131,4 miljonit eurot, mitte 148,8 miljonit eurot, mis oleks olnud suurte tööstustarbivate tavatariifi alusel makstav summa.
- (18) Samas väidab Kreeka, et isegi kui AoG soodushinda loetakse riigiabiaks, oleks selle puhul ikkagi tegemist olemasoleva abiga.
- (19) Sellega seoses väidab AoG, et riigikohtu 2007. aasta jaanuari otsus ei toonud kaasa mingit olulist muudatust esialgsesse lepingusse ja et kohus otsustas üksnes viivitada soodustariifi lõpetamise otsusega ning lükata edasi otsus ettevõtjate AoG ja PPC vahelise vaidluse sisuliste küsimuste kohta.

⁽⁴⁾ Eelkõige rakenduskava „Konkurentsivõime“, 7. telg „Energia ja säästev areng“, meede 7.1. „Maagaasi kasutamise suurendamine olme- ja teenindussektoris, tööstustarbivate puhul ja transpordisektoris“.

2. meede: gaasivõrgu laiendamine ettevõtjani AoG

- (20) Kreeka eitab, et ettevõtja AoG sai valikulise eelise sellega, et tema gaasijuhtme ehitusmaksumust subsideeriti. Kreeka väidab eelkõige, et riiklikke eeskirju, mis olid võrgu laiendamise otsuse aluseks, kohaldatakse kõikide gaasi lõppkasutajate suhtes võrdsel tingimustel ning seepärast ei antud ettevõtjale AoG mingit valikulist eelist.
- (21) Peale selle väidab Kreeka, et vaidlusalune gaasijuhe ei ole eraldi ette nähtud ettevõtja AoG jaoks, vaid on avatud ka teistele selle piirkonna tööstuslikele ja kodutarbijate lõppkasutajatele. See on osa riikliku gaasi ülekandesüsteemi läbilaskevõimest ja kuulub ettevõtjale NGSO. Pealegi ületab selle läbilaskevõime ettevõtja AoG aastase tarbimisvajaduse (1,7 miljardit Nm³/aastas vajamineva 0,7 miljardi Nm³/aastas asemel).
- (22) Ettevõtja AoG on väitnud, et tema aastane lepingujärgne gaasitarbimine moodustab 13,5 % ning aastane tegelik gaasitarbimine 10,5 % riigi kogutarbimisest. AoG kinnitab ka, et investeering annab põhivõrguettevõtjale 11,6 miljoni euro suuruse aastatulu tariifide pealt, mis muudab investeeringu võrguettevõtja jaoks väga huvipakkuvaks ja tulusaks. Kõnealuseid arve on kinnitanud ka Kreeka ametiasutused.

IV.b. ETTEVÕTJA PPC MÄRKUSED

- (23) PPC toetab komisjoni uuringuid elektritariifi meetme suhtes. PPC kinnitab, et ettevõtja AoG soodustus oleks 17,4 miljonit eurot.

V. ABI HINDAMINE

- (24) Eespool esitatud asjaolude ning Kreeka ja teiste kolmandate isikute väidete põhjal annab komisjon käesolevas jaos hinnangu kõnealustele meetmetele. Esiteks hindab komisjon abi olemasolu kontrollitavate meetmete raames, et otsustada, kas tegemist on abiga või mitte (alajagu V.a). Teiseks, kui meede tööpoolest kujutab endast abi, hindab komisjon selle kokkusobivust siseturuga (alajagu V.b).

V.a. RIIGIABI ELI TOIMIMISE LEPINGU ARTIKLI 107 LÕIKE 1 TÄHENDUSES

- (25) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 on sätestatud: „Kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressursidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid

või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.”

- (26) Kõnealust sätet arvesse võttes hindab komisjon järgnevalt, kas ettevõtjale AoG võimaldatud vaidlustatud meede kujutab endast riigiabi.

1. meede: elektri soodustariif

a) Eelis

- (27) Komisjon märgib, et ettevõtja AoG makstud tariif on madalam kui teiste suurte tööstustarbijate makstud tavatariif. Komisjon arvab, et turumajanduslik müüja ei oleks nõus tasuma alandatud kuutariifi ilma konkreetse põhjendusega. Sellega seoses ei esitanud Kreeka ühtegi veenvat põhjendust selle kohta, et kõnealune soodustariif oli turutariif, kuigi komisjon tõstas selle teema ametlikult oma kirjavahetuses. Vastupidi, kaks olulist tegurit näitavad, et ettevõtja AoG makstud tariifi ei saa pidada turujõududest tulenevaks hinnaks.

a) Esimene näide on seotud ettevõtja PPC käitumisega. Niipea kui ta vabanes õiguslikust piirangust, mis tulenes 1960. aasta põhikirjast, kus sätestati soodustused ettevõtjale AoG, võttis PPC vastu otsuse loobuda viivitamata soodustariifist ning hakkas küsima hinda suurtele tööstustarbijaile ettenähtud tavatariifi alusel. Seda tõendab PPC loobumine, millest ta teatas ettevõtjale AoG 2004. aasta veebruaris (vt põhjendus 8). Komisjon leiab, et käesoleval juhul on tegemist hea näitega, et 1960. aasta põhikirjas sätestatud tariif ei kajasta ettevõtja PPC jaoks turuhinda.

b) Teine näide tuleneb ühest komisjoni varasemast otsusest. 16. oktoobril 2002. aastal kiitis komisjon heaks maksimaalselt 178 miljoni euro suuruse Kreeka toetuse ettevõtjale PPC (juhtum N133/01)⁽⁵⁾. Toetuse eesmärk oli hüvitada ettevõtja PPC luhtunud kulud, mis tal tuli kanda 1960. aastal ettevõtjale AoG kehtestatud soodustariifi raames kuni selle kehtivuse lõpuni 2006. aasta märtsis. Toetus kiideti heaks mitte riigiabina ettevõtjale PPC, vaid üksnes hüvitisena tema ebasoodsa olukorra eest. Otsus sisaldas ka märkust, et kui toetust peetakse riigiabiks, siis on see abi ettevõtjale AoG ja mitte ettevõtjale PPC. Kokkuvõtteks tõdetakse kõnealuses otsuses, et ettevõtja PPC pidi ettevõtja AoG kasuks tasuma soodustariifi, mida ta ei oleks pidanud maksma tavalistes turutingimustes. Seetõttu leiab komisjon, et ettevõtja AoG eelis seisneb erinevuses suurte tööstustarbijate tavatariifi (mida AoG oleks maksnud erisoodustariifi puudumise korral) ja ajavahemikus jaanuarist 2007 kuni märtsini 2008 tegelikult makstud tariifi vahel.

⁽⁵⁾ EÜT C 9, 15.1.2003, lk 6.

b) Riigi ressursid

- (28) Madalama hinna tõttu oli ettevõtja PPC tulu väiksem. PPC SA on riigi kontrolli all olev ettevõtja. Kreeka riigi osalus aktsiakapitalis on 51 % ning ettevõtte üle teostab järelevalvet Kreeka keskkonna, energia ja kliimamuutuste ministeerium (kuni 2009. aastani rahandusministeerium). Kreeka riigil on õigus määrata suurem osa juhatuse liikmetest ning riiki esindab üldkogus otseselt Kreeka keskkonna, energia ja kliimamuutuste minister (kuni 2009. aastani rahandusminister). Järelikult on kaasatud riigi ressursid. Komisjon märgib ka, et otsuse soodustariifi kehtivuse pikendamise kohta saab seostada Kreeka riigiga, sest selle võttis vastu Kreeka kohus, mis on riigiorgan.
- (29) Seega on riigi ressursse käsitlev kriteerium täidetud.

c) Valikulisus

- (30) Soodustariifi kohaldati üksnes ettevõtja AoG suhtes ning seepärast sai ta meetmest valikulist kasu. Seega arvab komisjon, et meede on valikuline.

d) Konkurentsi moonutamine ja mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele

- (31) AoG tegutseb sektorites, mille toodetega kaubeldakse laialdaselt liikmesriikide vahel. Peale Kreeka toodetakse alumiiniumi veel üheksas liikmesriigis, nimelt Hispaanias, Itaalias, Madalmaades, Poolas, Prantsusmaal, Rumeenias, Rootsis, Saksamaal ja Ühendkuningriigis⁽⁶⁾. Elektritootmine toimib kõikides liikmesriikides vaba majandustegevusena. Kui riigiabiga parandatakse ühe ettevõtja positsiooni võrreldes teiste ettevõtjatega, kes konkureerivad samal liikmesriikidevahelise kaubanduse tasandil, tuleb teisi kõnealuseid ettevõtjaid pidada vastavast abist mõjutatuks. Seega on täidetud konkurentsi moonutamise ja liikmesriikidevahelisele kaubandusele avaldatava mõju kriteerium.
- (32) Seda ei ole vaidlustanud ei Kreeka ega abisaaja.

e) Järeldus abi olemasolu kohta 1. meetme puhul

- (33) Nimetatud kaalutlusi arvesse võttes leiab komisjon, et elektri soodustariifi saab pidada ettevõtjale AoG antud riigiabiks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Abi summa on 17,4 miljonit eurot, mis on a) ettevõtjale PPC vastavalt tavatariifile, mida oleks tulnud kohaldada jaanuarist 2007 märtsini 2008, laekunud tulude (st 148,8 miljoni euro) ning b) ettevõtja PPC suhtes samal ajavahemikul tegelikult kohaldatud tariifi alusel saadud tulude (st 131,4 miljoni euro) vahe.

f) 1. meetme puhul on tegemist ebaseadusliku abiga

- (34) Ettevõtja AoG väidab, et esimene, 2007. aasta jaanuari kohtuotsus ei hõlmanud olulist muudatust esialgses sooduslepingus (vt põhjendus 16). Seepärast ei andnud ettevõtja AoG väitel otsus talle uut abi ning elektri soodushinna meede jäi olemasolevaks abiks.
- (35) Komisjon ei saa ettevõtja AoG väitega nõustuda. Olemasoleva abi moodustava soodustariifi esialgsete tingimustega oli ette nähtud, et abi lõpeb märtsis 2006 tingimusel, et PPC teatab sellest õigel ajal. Pärast seda pidi olemasolev abi lõppema, nagu nõuti soodustariifi esialgse kohaldamise tingimustes. Seega igasugune alandatud elektritariifi kohaldamine, mis vastab riigiabi mõistele (nagu kõnealusel juhul), on uus abi, vaatamata asjaolule, et selle tingimused võivad sarnaneda varem kehtinud olemasoleva abi meetmele. Euroopa Kohtu kohtupraktikas on selgelt välja toodud, et olemasoleva abi pikendamist tuleb pidada uueks abiks ja sellest tuleb teatada⁽⁷⁾. Seda enam, et käesoleval juhul on tegemist olukorraga, mil lõppenud olemasolev abi taaskäivitati mitu kuud hiljem.
- (36) Kuna kõnealusest uuest abist ei teavitatud komisjoni ELi toimimise lepingu artikli 108 kohaselt, on see ebaseaduslik.

2. meede: gaasivõrgu laiendamine ettevõtjani AoG

a) Eelis

- (37) Uurimine on selgitanud, et otsus laiendada gaasivõrku on põhjustanud ettevõtja NGSO tulu olulise suurenemise kasutusmaksude arvelt. Kliendid nagu AoG peavad tõesti ettevõtjale NGSO võrgu kasutamise eest maksma. Komisjon on arvamusel, et meede, st gaasijuhtme ehitamine, oli võrguettevõtjale majanduslikult tulus ning sellest tulenevalt ei toonud see kaasa mingit eelist ettevõtjale AoG. Samasuguse investeeringu oleks võinud teha ka eraettevõtjast põhivõrguettevõtja.
- (38) Kooskõlas Kreeka ametiasutuste esitatud märkustega märgib komisjon, et kõnealune investeering annab ettevõtjale NGSO kasutusmaksudest aastatulu 11,6 miljonit eurot. Selleks et kontrollida, kas investeering on kooskõlas turumajanduse tingimustes tegutseva investori põhimõttega, st kas investeering tasub investorile piisavalt ära, on komisjon võrrelnud nimetatud summat gaasijuhtme ühekorde investeeringu maksumuse ja igaaastaste tegevuskuludega.

⁽⁶⁾ Allikas: Euroopa Alumiiniumi Assotsiatsioon „Aluminium use in Europe, country profiles, 2005-2008” (Alumiiniumi kasutamine Euroopas riikides 2005–2008), <http://www.eaa.net>.

⁽⁷⁾ Kohtuasi 70/72: komisjon vs. Saksamaa, EKL 1973, lk 813, punkt 14 ning otsus kohtuasjas C-197/99 P: Belgia vs. komisjon, EKL 2003, lk I-8461, punkt 109.

(39) Vastavalt Kreeka ametiasutuste esitatud märkustele oli AoG gaasijuhtme investeeringu kogumaksumus 12,64 miljonit eurot (9,04 miljonit eurot maksis ettevõtja NGSO ja 3,6 miljonit eurot saadi ühenduse toetusest, nagu on kirjeldatud punktis 14.) Lisaks ühekordse investeeringu maksumusele hinnatakse tegevuskulusid 0,933 miljonile eurole aastas. Seepärast on selge, et 11,6 miljoni euro suurune aastatulu tagab ettevõtjale NGSO väga suure tasuvuse. Investeeringu (sealhulgas ühenduse toetuse rahastatud osa) tasuvusaeg on lühem kui 15 kuud. Kui eeldada, et gaasiühenduse eksploatatsiooniaeg on 20 aastat, siis investeeringutasuvus (sisemine tasuvusläävi) on 84 %. Pidades silmas tasuvuse suurt määra nõustub komisjon sellega, et sellise tasuvuse puhul oleks saanud motiveerida mõnd erainvestorit sama investeeringut tegema⁽⁸⁾. Seega leiab komisjon, et riiklik otsus gaasivõrgu laiendamise kohta ei andnud ettevõtjale AoG eelist, mida ta ei oleks saanud turutingimustes.

(40) Seega ei ole eelse kriteerium täidetud. Sellest tulenevalt puudub vajadus hinnata edasi muid kriteeriume, mida tuleb täita, et meetet saaks pidada riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

b) Järeldus abi olemasolu kohta 2. meetmes

(41) Eespool esitatud asjaoludele tuginedes märgib komisjon kokkuvõtvalt, et ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses ei saa gaasivõrgu laiendamist pidada ettevõtjale AoG antud riigiabi.

V.b. ABI KOKKUSOBIVUS SISETURUGA

Üldosa

(42) Kuivõrd 1. meetet saab pidada riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, tuleb selle kokkusobivust hinnata kõnealuse artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud erandeid silmas pidades.

(43) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõigetes 2 ja 3 on sätestatud artikli 107 lõikes 1 kehtestatud üldreegli (mille kohaselt riigiabi on kokkusobimatu siseturuga) erandid.

ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 2 sätestatud erand

(44) Praegusel juhul ei saa kohaldada ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 2 sätestatud erandeid, sest kõnealusel meetmel puudub sotsiaalabi iseloom, seda ei ole antud üksiktarbijatele, see ei ole ette nähtud loodusõnnetuste ega erakorraliste sündmuste tekitatud kahju korvamiseks ning seda ei ole antud Saksamaa Liitvabariigi teatud piirkondade majandusele, mida on mõjutanud riigi jagamine.

ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 3 sätestatud erand

(45) Veel erandeid on sätestatud ELi toimimise lepingu artikli 107 lõikes 3. Artikli 107 lõike 3 punktides b, d ja e kehtestatud erandeid ei saa selgelt kohaldada ning neile Kreeka ametiasutused ei tugine. Järgmiseks hindab komisjon 1. meetme võimalikku kokkusobivust artikli 107 lõike 3 punktidega a ja c.

(46) Artikli 107 lõike 3 punktiga a on ette nähtud, et siseturuga kokkusobivaks võib pidada „abi majandusarengu edendamiseks niisugustes piirkondades, kus elatustase on erakordselt madal või kus valitseb tõsine tööpuudus”. Ettevõtja AoG asub ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a kohaselt abikõlblikus piirkonnas ning seepärast võib ettevõtja olla regionaalabikõlblik.

(47) Regionaalabi suunistes, mis kehtisid soodustariifi kohaldamise ajal, st 2007. aasta jaanuaris („Regionaalabi suunistes aastateks 2007–2013”),⁽⁹⁾ on sätestatud regionaalabi heakskiidu tingimused.

(48) Regionaalabi suunistes aastateks 2007–2013 on määratletud tegevuskulude katmiseks antav abi äriühingu jooksvate kulude katmiseks antava abina. Vastavalt suunistele võib sellist abi siiski anda piirkondades, mille suhtes kohaldatakse artikli 107 lõike 3 punktis a sätestatud erandit, kui i) abi andmine on õigustatud regionaalarengu ja abi olemuse seisukohast ning ii) abi määr on proportsionaalne puudustega, mille leevendamiseks abi antakse ning liikmesriigi ülesanne on tõendada puuduste olemasolu ja hinnata nende olulisust (punkt 76).

(49) Komisjon märgib, et jooksvad kulud ei ole kapitalikulud, vaid ettevõtja igapäevaseks tegevuseks vajalikud tavalised kulud. Sellega seoses vähendas ettevõtja AoG suhtes kohaldatud elektri soodustariifi tema jooksvaid kulusid. Seega on tegemist tegevustoetusega, mis ei olnud lubatud regionaalabi suunistes aastateks 2007–2013. Kreeka ametiasutused ei esitanud mingeid tõendeid selle kohta, et elektritariifi alandamine oli õigustatud regionaalarengu või abi olemuse seisukohast; samuti ei tõendanud nad, et see oli proportsionaalne mis tahes puudustega, mille leevendamiseks abi oleks võidud anda. Kreeka ametiasutused ei esitanud ka mingeid regiooni puuduste või abi taseme mõõtmise ega arvutusi näitamaks, et abi on puudustega proportsionaalne.

(50) Eespool esitatud asjaoludele tuginedes leiab komisjon, et abi ei saa tunnistada siseturuga kokkusobivaks vastavalt regionaalabi suunistele aastateks 2007–2013.

⁽⁸⁾ Tasuvuse näitamiseks gaasi ülekande sektoris vt komisjoni otsus N 594/09 – Gaz- System S.A.-le antud riigiabi Poola gaasiedastusvõrkude haldamise eest, eriti selle punkt 17: „Ettevõtja Gaz-System suhtes kehtiv kapitalitulu seisuga 1. juuni 2009 ulatub kuni 10,8 %-ni.”

⁽⁹⁾ ELT C 54, 4.3.2006, lk 13.

- (51) Seoses abi kokkusobivusega vastavalt üldise grupierandi määrusele ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks, ⁽¹⁰⁾ leiab komisjon, et Kreeka ametiasutuste esitatud finantsnäitajate põhjal on AoG suurettevõtja, nagu on tõendatud eespool punktis 7. Kooskõlas üldise grupierandi määruse artikli 1 lõikega 5 ei kohaldata määrust suurettevõtetele antud erakorralise abi suhtes.
- (52) Vastavalt üldise grupierandi määruse artikli 8 lõikele 3 peab liikmesriik kõnealuse määruse alusel suurettevõtjatele antava abi puhul kinnitama selle ergutavat mõju sellise dokumendi alusel, milles analüüsitakse abi saava projekti või tegevuse elujõulisust abi saamise ja abi puudumise korral. Komisjonile ei ole selliseid tõendeid esitatud.
- (53) Kokkuvõttes ei ole ettevõtjale AoG antud abi üldise grupierandi määruse alusel siseturuga kokkusobiv.
- (54) ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis c on sätestatud, et „abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega”, võib tunnistada siseturuga kokkusobivaks.
- (55) Komisjon leiab, et artikli 107 lõike 3 punktis c sätestatud erand ei ole käesoleval juhul kohaldatav. Seoses teatavate majanduspiirkondade arenguga asub AoG tõepoolest piirkonnas, mis on abikõlblik artikli 107 lõike 3 punkti a alusel ning mitte sama artikli ja lõike punkti c kohaselt ⁽¹¹⁾. Seoses teatud majandustegevuse arendamisega märgib komisjon, et konkreetseid riigiabi eeskirju, mida võiks kohaldada abisaaja suhtes, ei kohaldata alumiiniumitootmise sektori suhtes. Muid artikli 107 lõike 3 punkti c alusel vastu võetud riigiabi eeskirju ei saa ilmselgelt kohaldada. Eelkõige ei ole AoG abikõlblik saama päästmis- ja/või ümberkorraldamisabi. Abi andmise ajal ei olnud ettevõtja AoG päris kindlasti raskustes, sest ta ei vastanud ühelegi 1999. aasta suuniste (raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta) punktides 9–11 sätestatud kriteeriumile, mida kohaldatakse soodustariifi kehtimise ajal ⁽¹²⁾. Lisaks sellele on ümberkorraldamisabi andmise tingimuseks usaldusväärse ümberkorralduskava olemasolu. Kreeka sellist ümberkorralduskava ei esitanud. Järelikult ei ole ettevõtjale AoG antud abi päästmis- ja/või ümberkorraldamisabi käsitlevate eeskirjade alusel siseturuga kokkusobiv.

Järeldus kokkusobivuse kohta

- (56) Eelnimetatud kaalutlustest lähtudes peab komisjon kõnealust abimeedet ELi toimimise lepinguga kokkusobimatuks. Komisjon leiab eelkõige, et a) ettevõtjale PPC vastavalt tavatariifile, mida oleks tulnud kohaldada ettevõtja AoG suhtes ajavahemikul jaanuarist 2007 kuni märtsini 2008, laekunud tulude ning b) ettevõtjale PPC vastavalt tariifile, mida samal ajavahemikul ettevõtja AoG suhtes tegelikult kohaldatakse, laekunud tulude vahe kujutab endast ettevõtjale AoG antud kokkusobimatut abi.

VI. JÄRELDUS

- (57) Eespool esitatud kaalutluste põhjal leiab komisjon, et 1. meede kujutab endast riigiabi ja on kokkusobimatu siseturuga. Lisaks on komisjon jõudnud järeldusele, et riikliku gaasivõrgu laiendamist ei saa pidada riigiabiks.
- (58) Nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 ⁽¹³⁾ artiklis 14 on sätestatud: „Kui ebaseadusliku abi korral tehakse negatiivne otsus, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et abisaajalt abi tagasi saada”.
- (59) Võttes arvesse, et kõnealust meedet käsitatakse ebaseadusliku ja kokkusobimatu abina, tuleb abi summa tagasi nõuda, et taastada enne abi andmist turul valitsenud olukord. Abi tuleks tagasi nõuda alates ajast, mil abisaaja sai eelise, st mil abi läks abisaaja käsutusse, ning samuti tuleb abisaajal maksta intressi kuni abi tegeliku tagasimaksamiseni.
- (60) Meetme siseturuga kokkusobimatu osa on a) ettevõtjale PPC vastavalt tavatariifile, mida oleks tulnud kohaldada ettevõtja AoG suhtes ajavahemikul jaanuarist 2007 kuni märtsini 2008, laekunud tulude ning b) ettevõtjale PPC vastavalt tariifile, mida samal ajavahemikul ettevõtja AoG suhtes tegelikult kohaldatakse, laekunud tulude vahe. Ettevõtjale AoG kõnealusel ajavahemikul antud abi summa on seega 17,4 miljonit eurot,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Riigiabi summas 17,4 miljonit eurot, mida Kreeka andis Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõiget 3 rikkudes ebaseaduslikult ettevõtjale Aluminium of Greece SA ja tema õigusjärglasele Aluminium SA, müües elektrit soodustariifiga, on siseturuga kokkusobimatu.

⁽¹⁰⁾ ELT L 214, 9.8.2008, lk 3.

⁽¹¹⁾ Pealegi ei ole piirkondlik tegevusabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti c kohaselt lubatud.

⁽¹²⁾ ELT C 244, 1.10.2004, lk 2.

⁽¹³⁾ EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1.

2. Riikliku gaasivõrgu laienduse puhul ei ole tegemist riigiabiga Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

Artikkel 2

1. Kreeka nõuab artikli 1 lõikes 1 nimetatud abi abisaajalt tagasi.

2. Tagasinõutavalt summalt tuleb maksta intressi alates kuupäevast, mil summa abisaaja käsutusse anti, kuni kuupäevani, mil see tegelikult tagasi maksti.

3. Intressid arvutatakse liitintressina kooskõlas komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004⁽¹⁴⁾ V peatükiga ja komisjoni määrusega (EÜ) nr 271/2008,⁽¹⁵⁾ millega muudetakse määrust (EÜ) nr 794/2004.

4. Kreeka tühistab kõik artikli 1 lõikes 1 nimetatud abi tasumata maksed alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 3

1. Artikli 1 lõikes 1 viidatud abi nõutakse tagasi viivitamata ja tõhusalt.

2. Kreeka tagab käesoleva otsuse rakendamise nelja kuu jooksul pärast otsuse teatavakstegemise kuupäeva.

Artikkel 4

1. Kreeka esitab kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist komisjonile järgmise teabe:

a) abisaajalt tagasinõutav kogusumma (põhisumma ja intressid);

b) käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete üksikasjalik kirjeldus;

c) dokumendid, mis tõendavad, et abisaajale on antud korraldus abi tagasi maksta.

2. Kreeka teavitab komisjoni käesoleva otsuse täitmiseks võetud riiklike meetmete rakendamisest, kuni artikli 1 lõikes 1 viidatud abi on lõplikult tagasi makstud. Kreeka esitab komisjoni taotlusel viivitamata teabe käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatud meetmete kohta. Ta esitab ka üksikasjalikud andmed abisaajalt juba tagasi saadud abisummade ja intresside kohta.

Artikkel 5

Käesolev otsus on adresseeritud Kreeka Vabariigile.

Brüssel, 13. juuli 2011

Komisjoni nimel

asepresident

Joaquín ALMUNIA

⁽¹⁴⁾ ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.

⁽¹⁵⁾ ELT L 82, 25.3.2008, lk 1.